

เตือน! “ไม่กินปลาน้ำจืดดิบ” เสี่ยงมะเร็งท่อน้ำดี แะ 15 ปีขึ้นไป ตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับฟรี

สถาบันวิจัยมะเร็งท่อน้ำดี เตือน “ไม่กินปลาน้ำจืดดิบ” แม้ผลตรวจคัดกรอง OV-ATK ไม่พบเชื้อหรือรักษาถ่ายพยาธิแล้ว เพื่อป้องกันติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับซ้ำ ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิด “มะเร็งท่อน้ำดี” พร้อมแนะประชาชน อายุ 15 ปีขึ้นไป รับบริการตรวจทุกปี ไม่เสียค่าใช้จ่าย

วันที่ 7 ธ.ค. 2568 รศ.ดร.วัชรินทร์ ลอยลม ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยมะเร็งท่อน้ำดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเลขาธิการมูลนิธิมะเร็งท่อน้ำดี กล่าวว่า ในการตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับด้วยชุดตรวจแบบเร็ว (OV-ATK) แม้ว่าประชาชนกลุ่มเสี่ยงส่วนใหญ่จะ “ไม่พบเชื้อ” หรือในผู้ที่ตรวจพบเชื้อแม้จะได้รับยาถ่ายพยาธิใบไม้ตับแล้ว แต่หากยังกลับไปบริโภค “ปลาน้ำจืดดิบ” เหมือนเดิม ก็มีโอกาสรื้อใหม่ที่ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับซ้ำอย่างรวดเร็วได้เช่นกัน ซึ่งหากยังติดเชื้อซ้ำกันหลายครั้ง ก็จะมีโอกาสให้เกิดการอักเสบเรื้อรังในท่อน้ำดี และเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ “โรคมะเร็งท่อน้ำดี” ได้ ที่คร่าชีวิตคนไทยจำนวนมากในทุก ๆ ปี โดยเฉพาะในภาคอีสานที่มีรายงานพบผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีจำนวนมาก

ทั้งนี้เป็นที่ทราบกันดีว่า “มะเร็งตับและมะเร็งท่อน้ำดี” ปัจจุบันยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญของประเทศไทย และยังเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้น ๆ ของคนไทย โดยเฉพาะในเพศชายซึ่งเป็นมะเร็งพบสูงเป็นอันดับ 1 และจากข้อมูล ร้อยละ 70-80 ของผู้ป่วยมะเร็งตับในภาคอีสานพบว่าเป็นมะเร็งท่อน้ำดี สะท้อนชัดเจนว่าเชื้อพยาธิใบไม้ตับยังแพร่ระบาดอยู่ในประชากรจำนวนมาก โดยในหลาย ๆ พื้นที่ประชาชนยังมีพฤติกรรมบริโภคเมนูปลาน้ำจืดดิบหรือสุก ๆ ดิบ ๆ อยู่ เช่น ลาบปลา ก้อยปลา ปลาต้มหรือปลาร้าที่ผลิตแบบเร่งด่วนไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน

“องค์การอนามัยโลกยืนยันแล้วว่าพยาธิใบไม้ตับเป็นสาเหตุสำคัญของมะเร็งท่อน้ำดี” แต่ประชาชนจำนวนมากยังเข้าใจผิดว่าการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับเล็กน้อย หรือคิดว่าถ่ายพยาธิครั้งเดียวแล้วจะปลอดภัยเสมอ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิดได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน” ผอ.สถาบันวิจัยมะเร็งท่อน้ำดี กล่าว

รศ.ดร.วัชรินทร์ ระบุต่อว่า ผล OV-ATK ที่เป็น

ลบสะท้อนเพียงสถานะปัจจุบัน ไม่ใช้การยืนยันว่าจะไม่ติดเชื้อในอนาคต ซึ่งหลังการตรวจคัดกรองแล้วแต่ยังมีพฤติกรรมเสี่ยง การติดเชื้อครั้งที่ 2 หรือครั้งที่ 3 จะยิ่งอันตรายกว่าเดิม เพราะร่างกายจะตอบสนองด้วยการอักเสบที่เร็วและรุนแรงกว่าเดิม ส่งผลให้เซลล์ท่อน้ำดีถูกทำลายซ้ำ ๆ จนกลายเป็นมะเร็งและเป็นมะเร็งท่อน้ำดีในระยะยาวได้ ซึ่งความน่ากลัวของโรคนี้อีกคือผู้ที่ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับจะไม่มีอาการ ถึงแม้กระทั่งมีการพัฒนาไปเป็นมะเร็งท่อน้ำดีช่วงแรกก็แทบไม่มีอาการใด ๆ ทำให้ผู้ป่วยจำนวนมากจะมาพบแพทย์เมื่อมีอาการรุนแรงแล้ว เช่น ตัวเหลือง ตาเหลือง ปวดท้องเรื้อรัง น้ำหนักลด หรืออุจจาระสีซีด เป็นต้น ซึ่งเป็นระยะท้ายของโรคมะเร็งท่อน้ำดีที่รักษาได้ยากและมีอัตราการเสียชีวิตสูง

สำหรับการตรวจหาเชื้อแบบเดิมด้วยการตรวจอุจจาระมีความไวต่ำ เนื่องจากปัจจุบันผู้ติดเชื้อมักมีจำนวนตัวพยาธิในร่างกายน้อย ทำให้ตรวจไม่พบไข่ในอุจจาระแม้จะมีเชื้อจริง แต่การนำชุดตรวจพยาธิใบไม้ตับแบบรวดเร็ว (OV-ATK) ที่ตรวจผ่านปัสสาวะเข้ามาตรวจคัดกรอง ทำให้การค้นหาผู้ติดเชื้อทำได้ไวและแม่นยำมากขึ้น รู้ผลเร็วภายใน 5-10 นาที

“จากการตรวจในภาคอีสานด้วย OV-ATK พบอัตราการติดเชื้อสูงถึงร้อยละ 25 หรือ 1 ใน 4 คน ซึ่งเป็นสัญญาณชัดเจนว่าสถานการณ์ยังรุนแรง และจำเป็นต้องขยายการตรวจคัดกรองให้ครอบคลุมประชากรกลุ่มเสี่ยงมากขึ้น” ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยมะเร็งท่อน้ำดี กล่าว

รศ.ดร.วัชรินทร์ กล่าวต่อว่า ทั้งผู้ที่ตรวจไม่พบเชื้อ หรือผู้ป่วยได้รับยาถ่ายพยาธิใบไม้ตับแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดคือ “ต้องไม่กลับไปกินปลาน้ำจืดดิบอีก” เพราะการติดเชื้อซ้ำคือปัจจัยที่เพิ่มความเสี่ยงสูงสุดต่อการเกิดมะเร็งท่อน้ำดี โดยมีแนวทางปฏิบัติที่ต้องทำอย่างเคร่งครัด ได้แก่

- 1.งดการกินปลาน้ำจืดดิบทุกชนิด โดยเฉพาะปลาดิบ เช่น ปลาร้า ปลาช่อน
- 2.หลีกเลี่ยงปลาลาบ-ปลาร้าที่หมักสั้น หรือไม่มี

มาตรฐานการผลิต

3.ตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับเป็นประจำ ปีละครั้ง สำหรับผู้ที่มีประวัติพฤติกรรมเสี่ยง ซึ่งภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (บัตรทอง 30 บาท ประกันสังคม ข้าราชการ) มีสิทธิประโยชน์สำหรับคนไทยทุกคน อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีความเสี่ยง สามารถเข้ารับบริการตรวจคัดกรองได้ปีละ 1 ครั้ง ไม่เสียค่าใช้จ่าย

4.หากท่านมีประวัติเสี่ยงและอายุ 40 ปีขึ้นไป แนะนำให้ตรวจคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีด้วยการตรวจอัลตราซาวด์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

อย่างไรก็ดี สิ่งที่ต้องฝากทิ้งท้ายไว้คือการแก้ปัญหาพยาธิใบไม้ตับจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งด้านการคัดกรอง การรักษา การให้ความรู้ และการจัดการอาหารเสี่ยงต้นทาง เช่น การผลิตปลาลาบและปลาร้าอย่างถูกสุขลักษณะ รวมถึงการจัดการสิ่งปฏิกูลอย่างถูกวิธี เป็นต้น เพื่อให้พยาธิเหล่านี้กลับเข้าสู่แหล่งน้ำและวนกลับมาติดมนุษย์อีกครั้ง

ในส่วนขอประชาชน ขออภัยว่า “การรู้เร็ว รักษาเร็ว” โดยเข้ารับการตรวจคัดกรองและไม่กลับไปสู่วิถีการกินปลาน้ำจืดดิบ” เป็นกุญแจสำคัญอย่างยิ่งในการลดความเสี่ยงจากโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ซึ่งเป็นที่ทุกคนควรตระหนักและทำได้ง่ายด้วยตนเอง

อรรถะ ไม่ได้เป็นของวังงองศ์กดีสิทธี
แต่เป็นของจริง
เป็นแนวทางที่ช่วยให้เราพ้นทุกข์
หลวงพ่อดชา สุภัทโท

ที่มา: ขอขอบคุณ: <https://www.sanook.com/>

แบบ พ.๒

หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน
ตามพระราชบัญญัติจดทะเบียน พุทธศักราช ๒๕๕๐

เลขทะเบียน **สส๖๖๒/ชธ๖๒**

หนังสือสำคัญนี้ออกให้ไว้เพื่อแสดงว่า สิบตรีศิวะพล จาริรัตน์ชัยกุล

เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๑๐๐๕ ๐๑๐๕๘ ๗๔ ๙ เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย อายุ ๓๗ ปี อาชีพ นักธุรกิจ

ถิ่นที่อยู่บ้านเลขที่ ๗๔๓/๓๗ หมู่ที่ - ซอย ซอย ซอยสิทธิ์ ๒ ถนน เลียบบ้างเหนือ

แขวง / ตำบล หนองแขม เขต / อำเภอ หนองแขม จังหวัด กรุงเทพมหานคร

เป็น เจ้าของ หนังสือพิมพ์ชื่อ 249 สื่อออนไลน์

มีวัตถุประสงค์ เพื่อลงประกาศข่าวงานราชการและประกาศโฆษณาด้านธุรกิจและกฎหมาย รวมถึงเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านธุรกิจและกฎหมาย และข้อมูลข่าวสารทั่วไปทุกจังหวัด

ภาษาที่หนังสือพิมพ์จะออก ภาษาไทย

ชนิดของหนังสือพิมพ์ที่ออก เป็นแผ่น

ระยะเวลาที่ออกหนังสือพิมพ์ รายวัน

ชื่อสำนักงานของหนังสือพิมพ์ -

ตั้งอยู่ ณ ที่ - เลขที่ ๑๐/๑๒๘๗ หมู่ที่ - ซอย ซอย นวมินทร์ ๙๓ ถนน -

แขวง / ตำบล นวมินทร์ เขต / อำเภอ บึงกุ่ม จังหวัด กรุงเทพมหานคร

ชื่อสำนักงานของผู้โฆษณา -

ตั้งอยู่ ณ ที่ - เลขที่ ๑๐/๑๒๘๗ หมู่ที่ - ซอย ซอย นวมินทร์ ๙๓ ถนน -

แขวง / ตำบล นวมินทร์ เขต / อำเภอ บึงกุ่ม จังหวัด กรุงเทพมหานคร

ชื่อโรงพิมพ์ที่พิมพ์ บริษัท ๒๔๙ สื่อออนไลน์ จำกัด

ตั้งอยู่ ณ ที่ - เลขที่ ๑๐/๑๒๘๗ หมู่ที่ - ซอย ซอย นวมินทร์ ๙๓ ถนน -

แขวง / ตำบล นวมินทร์ เขต / อำเภอ บึงกุ่ม จังหวัด กรุงเทพมหานคร

หนังสือพิมพ์ฉบับนี้

สิบตรีศิวะพล จาริรัตน์ชัยกุล

เป็นผู้พิมพ์

สิบตรีศิวะพล จาริรัตน์ชัยกุล

เป็นผู้โฆษณา

สิบตรีศิวะพล จาริรัตน์ชัยกุล

เป็นบรรณาธิการ

สิบตรีศิวะพล จาริรัตน์ชัยกุล

เป็นเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์

ออกให้ตั้งแต่ วันที่ ๗ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๒

(ลงชื่อ)

นางสาว กนกอร ศักดาเดช

(นางสาวกนกอร ศักดาเดช)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนการพิมพ์สำหรับจังหวัด กรุงเทพมหานคร

